

Oslo 29/10/25

Innspill til Medietilsynet om NRKs rolle som bidragsyter i mediemangfoldet og hvordan NRKs virksomhet innvirker på konkurransesituasjonen i det norske mediemarkedet

Indie Film har lang fartstid både med å samprodusere og levere ferdige dokumentarer mot visningsrett hos NRK. Fra vår ståsted opplever vi NRK, både som kringkaster, samarbeidspartner og kunde som interessert, nysgjerrig og kompetent. NRK har tradisjonelt hatt stor bredde i sitt tilbud, og som distributør har NRK vært kravstor på den gode måten. Distribusjon på NRK har vært en kvalitetsstempel.

NRK har også en potensielt underkommunisert viktig rolle som indirekte utløser av produksjonsmidler hos Norsk Filminstitutt - da produksjonsmidler forutsetter norsk distribusjon. Og i et marked der mindre distribusjonskanaler til stadighet forsvinner i konkurranse med strømmegiganter som gradvis søker færre, større og i mange tilfeller motstandsløse formater som i liten grad kan sies å ivareta bredden i den norske medievirkeligheten, så er NRKs rolle som kringkaster av uavhengig enkeltstående dokumentar ikke bare viktig - den er *livsnødvendig*.

Samtidig kan det levnes liten tvil om at behovsmeldingene fra NRK de siste årene bærer bud om kursendringer:

NRK skal velges i morgen av brukere som ikke velger oss i dag. Innhold som bidrar til å skape digital vekst hele året skal prioriteres. Innhold som ikke skaper digital vekst reduseres eller fases ut.

Samlet sett etterlater NRK liten tvil om at deres sentrale strategi er å treffe flest seere og vokse raskest mulig. Her skiller lite eller ingenting dem fra en hvilken som helst kommersiell aktør. Og i forlengelsen av dette er det også påfallende at den paragrafen NRK ynder å trekke frem er § 41:

NRK skal kunne formidle samme type tilbud som også tilbys av kommersielle aktører, men bør etterstrebe å tilføye sitt tilbud et element av økt samfunnsverdi i forhold til det kommersielle tilbudet.

Men høye seertall er ikke det samme som et *bredt og mangfoldig* tilbud. Faktisk kan man ganske enkelt å argumentere for at å rigge sendeflatene sine primært etter seertall bidrar til et mindre mangfoldig tilbud - et tilbud der skarpe kanter files bort, motstanden er liten og innholdet fremstår uforpliktende og underholdningsdrevet. Det er topp å treffe mange, men ikke dersom det går på bekostning av reell bredde og ivaretagelse av et representativt spekter ift det reelle mangfoldet i Norge som NRK er satt til å formidle kunnskap om (§ 32). Det bør også trekkes frem at dette er kvaliteter som NRK historisk sett har vært sterke på å forvalte.

www.indiefilm.no
Org nr: 980 415 937 MVA
Office: Grønlandsleiret 31, 0190 Oslo
Post: Ostadalsveien 35, 0753 Oslo

Samtidig som det er forståelig at NRK er ærgjerrige og at de gjennom høye seertall søker sitt eksistens berettiget, så er det også her paradokset ligger. I sitt jag etter stadig økende seertall gjennom produksjoner som i større og større grad ligner på konkurrentenes kommersielle produkter, så står rikskringkasteren i fare for å uthule det mandatet som gir dem deres eksistensberettigelse. Dette er et farlig landskap for NRK å være i - og i verste fall kan NRK i sin egen iver etter å være mest sett ende opp med å bli ansett som en kommersiell aktør med statlig fortinn. Denne situasjonen blir spesielt prekær hvis man også i nisjefeltene lar seg styre *utelukkende* av seertall.

For å holde oss til det konkrete feltet som vi arbeider innenfor så har NRK pr. idag avviklet sine bestillinger av redaksjonelt samarbeid på enkeltstående dokumentar (co-produksjoner). Fra nå av skal serier prioriteres. Norsk frittstående dokumentar skal utelukkende anskaffes via visningsrett fra eksterntredaksjonen. Det er synd at NRK ikke lenger ønsker å satse på enkeltstående dokumentarer, men dersom innkjøpene samtidig ikke styrkes står norsk dokumentarfilm, en filmsjanger med stort internasjonalt gjennomslag og historisk fremgang de siste årene, i fare for å bli sterkt underrepresentert i NRK. Spesielt hvis den samme seertallsprioriteringen er styrende også her.

NRK har hatt en fantastisk satsning på sine digitale tjenester - og er meget fornøyd med at de nå har gått forbi Netflix som nordmenns foretrukne digitale strømmeaktør i Norge. Vi applauderer det, men her kan det skytes inn at til tross for at strømming potensielt ville gjort mangfold og bredde i katalogen enkelt oppnåelig ved å ha flere titler tilgjengelig, så ser vi heller et stadig fokus på titler som skaper *vekst* i.e. som velges av mange. Vi kan vise til konkrete tilbakemeldinger på produksjoner som er nominert til høythengende priser, som avslås for innkjøp til spilleren med argumentasjon om at de ikke vil *bli valgt av mange nok*.

I sum kan den altoppslukende seertallsjakten, annulleringen av NRK co-produksjon av norsk frittstående dokumentar og sviktende satsning på innkjøp norske dokumentarer føre til at man kan stille spørsmål om i hvilken grad NRK faktisk utfyller §17 av NRK-plakaten:

NRK skal formidle norsk kultur og en bred variasjon av kunstuttrykk fra mange ulike kunstnere, uavhengige miljøer og kulturinstitusjoner i Norge. NRK skal formidle norsk musikk, film og drama og stimulere norske produksjonsmiljøer.

Det som i alle fall er sikkert er at NRK i den senere tids utvikling ikke bidrar spesielt sterkt til å stimulere det norske miljøet som produserer frittstående dokumentarfilm - et miljø som til tross for sterk motgang presterer gang på gang på internasjonale festivaler og som i kontrast til tidligere har inntatt en særstilling som kvalitetsleverandør i Norden.

Det bør tilføres at dette produksjonsmiljøet består av mindre uavhengige norskeide selskaper med god regional spredning - i motsetning til de eksterne selskapene som kaprer de største delene av eksterntpotten. Det er lagt føringer på hvor mye eksternt innhold NRK skal kjøpe, og NRK kan stolt

www.indiefilm.no
Org nr: 980 415 937 MVA
Office: Grønlandsleiret 31, 0190 Oslo
Post: Ostadalsveien 35, 0753 Oslo

fremvise at dette målet nåes og mere til, men det kunne være interessant å se hvor mange prosent av denne potten som tilfaller innkjøp av uavhengig frittstående norsk dokumentarfilm som ikke er enterpriser. Vi vil anslå at dette tallet ligger på under 1% av de eksterne midlene.

Vi støtter NRK i breddeargumentene deres, men ser dem gjerne utfordret på gjennomføringen. Mer frittstående uavhengig produsert norsk dokumentar på NRK ville sikret både politisk og kulturell bredde og sørge for økt mangfold og representasjon. Når i tillegg leverandørene er uavhengige så ligger forholdene her til rette for å komme med perspektiver som styrker det demokratiske ordsiftet (ref. § 9).

Vi mener helhjertet at dersom man søker reell bredde og mangfold vil en økt investering i innkjøp av visningsrett til frittstående uavhengig norsk dokumentar være en fornuftig investering - og ikke minst rimelig investering for NRK for fremtiden.

Med vennlig hilsen

August B. Hanssen (august@indiefilm.no)

og

Carsten Aanonsen (carsten@indiefilm.no)

www.indiefilm.no
Org nr: 980 415 937 MVA
Office: Grønlandsleiret 31, 0190 Oslo
Post: Ostadalsveien 35, 0753 Oslo

